

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség éskiadóhivatal
telefon száma 124.

Feladó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

Újév

napjára újévi ajándékok tartogatta a Lukács-kormány választójogi törvényjavaslatát, mit ma beterjesztett.

Az ajándék azonban rávall az ajándékozóra.

Maradi, cinikus s perfidül gonosz minden betűje, éppen úgy, mint érzése s gondolkodása annak a társaságnak, mely ezt névvel fejezi. A mungókormánytól s pretóriánus lelkű embereitől mást nem is várhattunk.

Ha valaki eddigi tetteiből sem ismert volna még rá e társaságra, ez a javaslat is éppen elegendő arra, hogy mindenki tisztán láthassa, hogy kik és mik lehetnek azok, akik agyának s lelkének hűségesei tükrözik ez a javaslat.

A nemzet nem ilyen ajándékvágyik. Nem is kér ebből, hanem úgy fogja ezt visszavágni az ajándékozók szemérmetlen arcába, hogy csakugy szédeleg majd belé az egész mungóhad.

Rossz, komisz esztendő volt az, ami most lezajlott. Sokszorosan ártott s veszedelmes volt a mi nemzetünkre. Azzá tette Tisza István és a társasága. Most aztán még az esztendő legutolsó napján se hagynak békében ezek a bakonyi alakok. Azt akarják, hogy minél inkább bevésődjék emlékeztünkbe az ő gonoszságuk.

Rossz, komisz volt ez az év. De nemcsak mungóék tették ezt ilyené, hanem e mellett az a ruhaközöny, az a bűnös fásultság, mely megülte s már már agyonnyomta ennek a nemzetnek a lelkiismeretét.

Nyugoton, keleten és délen, mindenfelé nagyszerűen éledt, feltámadt, harcba szállt és győzött a nemzeti és faji önértet. Legendába illő hősi tetteket vittek véghez parányi nemzetek csak azért, hogy független s önálló nemzetek akartak lenni. Mondhatunk bármit a Balkánállamokról, a szerbekről, meg a bolgárokról, gunyolhatjuk őket, hogy — mik voltak eddig, de azért csak kell éreznünk a szégyent, hogy éppen ezektől a kicsi nemzetektől van okunk — tanulni faji önértetet és nemzeti becsületet.

Nehéz, véres harcoktól nem riadnak vissza ezek a nemzetek, mikor arról volt szó, hogy lerázzanak magukról minden idegen ígát, volt legyen az akár alkotmányjogi, akár gazdasági. Csatlákba szálltak s céltudatosságuk csatáról-csatára vitte őket előre, előre, mindig győzelmesen.

Mi meg itt, magyarok ősi, büszke és sokkalta népesebb nemzet megalázkodva, szégyenszemre tőrjük, hogy saját fajunkbeli, egyetlen megvadult, gonoszlelkű dzsentri csuszó mászó hadával duhajkodva gázol keresztül-kasul nemzeti önértetünkön s becsületünkön és cinikus otrombasággal rombolja össze alkotmányunk utolsó pilléreit is.

Ha feltámadnánk majd egy századik mulva, akkor is még pirulnunk kellene e miatt a mai korszak s ennek nemzedéke miatt.

Történelmünknek nincs és nem lesz olyan szégyen teljes lapja, mint az, melyre e mostani korszak történelmét vési majd fel a nemzet későbbi krónikása. S e lapon is ez a most letűnt esztendő kirívóan domborítja majd ki minden bűnünket s egész szégyenünket.

Hogy milyen hosszú lesz ez a szomorú lap a történelmünkben, éppen csak tőlünk függ. A letűnt esztendő sok szomorúságát, baját, gonoszságát eltüntetni s rossz időnköt jó időre változtatni éppen csak a mi akaratunkon áll.

Mindig úgy volt, hogy mikor leginkább sújtották bajjal s gonoszszággal ezt a nemzetet, akkor ugrott talpra és vert szét az ellenségei közt. Így legyen most is.

Tiszáék hada ma beterjesztett javaslatával utolsót akar sújtani ezen a nemzetben. Utolsót, olyat, miha sikerül, elpusztul bele ez az egész nemzet, de már a mungó tábor borulása igazolja, hogy nem a nemzet, de a nép jogát tipró tábor tűnik le dicstelen szereplésének teréről.

Kell hát, hogy ezt az utolsó suhintást felfogja a magyar s visszavágó suhintásával utolsó szállyal agyonverje azt a hitvány hadat, melynél gonoszabb még nem pusztított a magyar nemzet földjén.

Talpra kell állnunk s nemcsak

szavakkal kell tiltakoznunk Tiszáék gazságai ellen, hanem most már cselekednünk is kell.

Kell, hogy ez az év, a melybe most léptünk, nemzeti létünknek ne bucsuztatója, hanem nemzeti

önállóságunk, függetlenségünk szilárd talpként felépítője, igazi haladásunknak neki lendítő esztendeje legyen.

kp.

Bomlik a munkapárt.

Székely miniszter lemondott. — A munkapártból tömegesen lépnek ki. — A Lukács---Tisza-féle javaslatlall senki sincs megelégedve.

— Telefon tudósításunk. —

Makó, dec. 31.

Történelmileg bebizonyított igazság az, hogy azok a demagógok, kik a hatalmat kezeik közé kapartották és a népjogok leiprásával a saját céljaikra használták fel, még mindig meghasonlottak egymás között és ez okozta bukásukat.

Ilyen helyzetbe jutott ma a Lukács kabinet, jobban mondva a munkapárt, mely ellentétbe jutva önmagával, oldott kéve gyanánt hull szertesztét. És e jog bitorló pártnak széthullása éppen újévre esik, mely sejteti, hogy talán jobb új év virradt erre a sokat szenvedett magyar nemzetre.

A munkapárt széthullásának érdekes képét tárja fel a képviselőháznak mai ülése.

Lukács László miniszterelnök az izgatottság feszült érdeklődés mellett ma nyújtotta be a kormány választójogi javaslatát.

Az országház palotáját erre az alkalomra, nagyobb rendőri és csendőri kirendeltséggel vették körül.

A parlament pincéiből is erős rendőrcsapatot vezényeltek fel és az előző ülésnapokhoz képest sokkal nagyobb gondossággal osztották szét egyes helyeken a fegyveres erőt.

Nem igen akadt dolga, mert közönség csak gyéren verődött össze.

A képviselőház belső helyiségeiben szintén nagy a fegyveres erő, az elnöki terem előtt teljes díszben ült sorban egy szakasz rendőr, az egyes rejtett helyeken is rendőrök voltak elhelyezve.

A folyosón féltizenegy után kezdenek gyülekezni a munkapárti képviselők. Korán megjelent a képviselőházban gróf Tisza István, ugyszintén Lukács László, a ki már féltizenegy órakor az elnöki terembe ment, a hol mintegy negyed óráig tanácskozott az elnökkel. Mikor a miniszterelnök visszatért a folyosóra, a munkapárti képviselők már rendkívül élénkséggel beszélgettek a kilépési hírekről. Kevéssel ez után megjelent a Ház folyosóján Sándor Pál is, a kit azonnal körülfogtak és megkérdezték tőle, hogy megfelele-e a valóságnak az, hogy kilép a pártból.

— Rám nézve erkölcsi lehetetlenség tovább megmaradni a munkapártban — mondotta Sándor Pál.

Féltizenkét órakor gróf Tisza István elnök 100-120 képviselő jelenlétében nyitotta meg az ülést. A kormány tagjai, élükön Lukács László miniszterelnökkel, Székely Ferenc kivételével, megjelentek. A miniszterelnök ur kíván szólni.

Lukács László miniszterelnök:

Akar ingyen

Ha igen, könnyen elérheti ha ruhaszükségletét

Gera Mihály versenyszabónál

Makó, Megyeház-utca 8. szám. — — Kozma-féle ház.)

szerzi be, aki 100 rendelője között egy finom férfi öltönyt és egy télikabátot sorsol ki teljesen ingyen.

November 3-ikától kezdve minden rendelő, aki legalább 30 koronás rendelést tesz, kap egy Szerencse-szelvényt s amint 100 szelvény ki lesz adva: előzetes közhírrététel után, hatósági ellenőrzés mellett kiorsolja a két - 60 - 60 K értékű - nyereményt. Ezen kedvezmény dacára árai mesés olcsók: Egy finom férfiöltönyt, felöltőt, télikabátot már 30 kor.-tól, remek nőlegényi ruhát 40 koronától kezdve készít elegáns szabással a legfinomabban kidolgozva.

Tehát kockázat nincs! A tőrhetetlen drágaság mellett is mesés olcsón szerezheti be ruhaszükségletét és szerencse esetén egy öltönyt vagy télikabátot nyer teljesen ingyen.

Elismert legjobb magyar szabóság

Dus választék a legfinomabb angol és honi szövetekből.

egy finom öltönyt vagy télikabátot.

Tisztelt Ház! Van szerencsém be-
terjeszteni a törvényjavaslatot indo-
kolásával és az ahhoz tartozó mel-
lékletekkel együtt az országgyűlési
képviselők választásáról. Kérem
méltóztassék intézkedni, hogy a
javaslat, a mely ki van nyomtatva,
szétosztassék. Kérem továbbá,
méltóztassék a javaslat tárgyalásá-
nak előkészítése végett 40 tagu
bizottságot választani.

Az elnök a miniszterelnök in-
dítványa alapján mondja ki a Ház
határozatát. A bizottság megvá-
lasztása iránt az elnök később
tesz javaslatot.

Csakhamar kiderült Székely
miniszter távollmaradásának az oka
is, mert a reggeli lapok Székely-
nek a következő levelét közölték.

Nagyméltóságú Pártelnök Ur!

Mint hogy a kormányelnök ur
áltai a mai napon benyújtott választó-
jogi javaslat úgy alapelveiben,
mint részletes rendelkezéseiben,
homlokegyenest ellenkezik minden-
kor vallott demokratikus meggyő-
ződésemmel és egészen egyoldalú-
an csupán a konzervatív szempon-
tokat jutja érvényre indítottnak
érzem magam annak kijelentésére
hogy ezzel a javaslattal minden
közösséget meg tagadok és az or-
szágos nemzeti munkapárt kötele-
keiből kilépek.

Tisztelettel

Budapest 1912 december 31.

Dr. Székely Aladár.

A késő éjjeli órákban jelentik
hogy a pártból kilépnek ifju Er-
délyi Pál Rosenberg Ignác Márkus
József Kabos Ferenc. Ezek után
pedig tömeges kilépések válnak.

Az új háboru.

Nincs megegyezés.

A londoni béketárgyalásokra vo-
natkozólag az a hír volt elterjed-
ve, hogy azok eredménytelenül
fognak végződni s hogy a háboru
ennek folytán *ujult erővel fog ki-
törni*. A mai tudósítások ezt a hírt
csak módosítják, de nem cáfolják
meg egészen.

A legújabb londoni táviratok
ugyanis azt újságolják, hogy hol-
nap lesz a döntő napja a béke-
konferenciának. Ezen a holnapi
ülésem a balkáni szövetség delegá-
tusai élére állítják a dolgot és ul-
timátumszerűen teszik föl az alter-
natívát: vagy enged Törökország,
vagy folytatni fogják a háborut.

A konferenciát megint

elhalasztották.

A békekonferenciát szerda dél-
után 3 óráig elhalasztották. Teg-
nap Danev dr einökölt. A török
delegátusok kijelentik, hogy instruk-
cióik hiányosak és Konstantiná-
polyba jelentést kell tenniük.

A török-bolgár határ.

A Reuter-ügynökség megbizot-
tai beszéltek tegnap este a balkán
államok és Törökország delegá-
tusaival. A balkáni delegátusok köz-
lése szerint Resid pasa kijelentette,
hogy a porta nézte szerint a tár-
gyalás alatt álló kérdések legtöbb-
jét a hatalmak elé kellene terjesz-
teni a bolgár-török határ kérdésé-
nek kivételével, amely Törökország
és Bulgária között volna rendezen-
dő. A török delegátusok kijelen-
tették, hogy az új javaslatok, bár
még nem teljesen, nagy fontosság-
gal bírnak.

A marosi hid körül jó lesz vigyázni.

A katonák nem értik a tréfát.

A katonai parancsnokság átírata.

Az utóbbi időkben sűrűn elő-
fordul, hogy a Maros hidon köz-
lekedők ügyet sem veve a hidat
őrző katonákra, ép oly szabadon
jártak keltek, mint azelőtt, sőt ha
az őrtálló katoná valakit igazolá-
sra szólított fel, igen sokan va-
lami rossz tréfával akarták eifütni
a dolgot.

A hidat őrző katonák végre is
oda kényszerültek, hogy több iz-
ben fegyvereiket voltak kénytele-
nek használni.

A 46 ik gyalogezred parancs-
noksága ma, hogy ezek az esetek
el kerülhetők legyenek, következő
felhívást bocsátotta ki Makó város
lakosságához.

A makói vasuti hid katonai őrizet
alatt áll.

Az őrszemnek parancsa van, a
hid mindenemü megközelítését
megakadályozni és az első „Halt”
felszólítás után ha valamely közeledő
egyén meg nem állana, fegyvert
használni.

Megkeresem ez iránt, hogy külö-
nösen az éj tartalma alatt netán elő-
forduló szerengetlenség elkerülése
végett, tekintettel arra, hogy az őrs-
zemek az utóbbi időkben fegyverei-
ket ismételtelen használták, ezen
katonai intézkedést általánosán, meg-
felelő módon ki hirdetni.

A makói ujságírók estélye.

Kik működnek közre a mu-
latságon?

Ma küldötte szét a makói ujság-
írók multságának rendező bizott-
sága a szombaton tartandó mű-
vészestélyre szóló meghívókat.

A művész estély nagy sikerét
biztosítja a megnyert szereplők
kiváló művelését nyújtó előadása.

A rendező bizottság nem kimélt
sem fáradságait, sem költséget,
szereplőkül megnyerte a szabad-
kai, a szegedi és aradi színházak
első rendű erőit, de eljönnek a vi-
dédi zsurnalisztikának legkitűnőbb
munkásai is és közülök többen
szerepelni fognak.

Az estély színművész szereplői
a következők:

Szabadkáról eljön N á d a s y Józ-
sef igazgató, hogy konferáljon,
M o l n á r Janka énekes szubrette,
K á l d o r Jenő, a társulat új bon-
vivántja és F a r k a s Dezső kom-
ikus.

Szegedről: Sz. S z i g e t h y Vil-
mos, az országos nevű író, egy
novelláját olvassa föl. Kivüle közre-
működnek a szegedi színház kö-
vetkező művészei: M i h ő László,
H a r m a t Zseni és B a r ő t h y
József.

Aradról a Szendrey-féle szintár-
sulat két művésznője, névszerint
K á l l a y Jolán és D i ó s s y
Nusy.

Hódmezővásárhelyről: D a r a-
b o s Lajos, a legszebb hangu re-
formátus kántor.

Makóról: P é n z e s Zoltán ta-
nár tanár Fráter Loránt-szerű ma-
gyar dal előadással.

Részletes és pontos műsört csak
néhány nap múlva közölhetünk.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Jan. 1. Római kath. Ujév
Gör. kath Dec 19 Bonifáz Nap két
7 óra 50 perckor nyuszik 4 óra 18
perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai in-
tőzetnek Makóra érkezett jelentése sze-
rint a következő időjárás várható
Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csa-
padék várható. Sürögnyrognozís: Enyhe
éivéve csapadék. Deutóterméket: 3 ó
Celsius.

— A „Makói Független Ujság”
minden olvasóinak boldog újévet
kíván a szerkesztőség és a kiadó-
hivatal.

— Lapunk legközelebbi száma az
újévi ünnep kezdeté miatt pé-
nteken korán reggel a szokott idő-
ben jelenik meg.

— Közgyűlés a megyén. Csanád-
vármegye törvényhatósági bizott-
sága január 7-én, hétfőn délelőtt
tartja meg érvényes rendes
közgyűlését Hervey István alispán
elnökségével.

— Választott jogon akar képviselő
lenni. Gerő Géza dr. Makó városánál
virilis jogon is helyt foglalhatott
volna a város képviselőtestületében,
azonkívül egyik körletben meg is
választották képviselőnek. Gerő Géza
nem akarta virilis jogát érvényesíteni,
ezért ma bejelentette a polgármes-
ternek, hogy mint választott kép-
viselő, akar a képviselőtestületben
rész venni.

— Drágasági segély két csanád-
meggel tanítónak. A vallás és köz-
oktatásügyi miniszter Incódy Ágost-
on püspöklelei és Kállay Albert
nagybíráhi felekezeti tanítók ré-
szére egyszer s mindenkor drága-
sági segélyként 100—100 koro-
nát engedélyezett.

— Virilisjog átruházás. A makói
gör. kath. egyház Makó városánál
fennálló virilisjogát Kozma János dr.
ügyvédre ruházta, a makói izraelita
hitközség pedig Keoskeméti Armin
dr. főbírára.

— Kedvezményes vasuti jegyek
érvényességének meghosszabbítása.
Beöthy László kereskedelmi mi-
niszter az 1912. évre kiállított ál-
lamvasuti összes kedvezményes
évi bérlet és szabadjegyek érvé-
nyességét 1913. január 13-éig be-
zárólag meghosszabbította. Meg-
jegyzendő azonban, hogy a meg-
hosszabbítás nem vonatkozik az
időleges szabadjegyekre és a ked-
vezményes igazolványok egyéb-
nemére így a félúru menetjegy
váltására jogosító arcképes iga-
zolványok január 15-e után csak
az esetben jogosítanak kedvezm-
nyes utazásra ha azok az 1912
évre megfelelően érvényesítve van-
nak.

— A szpiritusz és a tüdő. Tegnap
egy megrögzött alkoholistát tartó-
ztatott fel Makón a rendőr. Már
jól ismerik ezt az örökösén ré-
szeg alakot akit hiába akarnak le-
szoktatni az ivásról, az öreg csak
nem tud megválni a szesztől.

De azért most is lefordta a
rendőr és korholni kezdte.
Nem szégyenli magát, folyton
iszik. Hiszen is előbb-utóbb tönk-
remegy a tüdeje.

— Ugyan már mitől menne
tönkre? — kérdezte az atyafi.

A szesztől. A piritusztól.

A dülöngő ember vigyorogva
nézett a rendőrré,

Tönkre megy a tüdőm a spiri-
tusztól? Jó vicc. Én voltam a

muzumban és ott láttam hogy a
tüdő spirituszban van, hogy meg
ne romoljon.

— Anyakkönyvi statisztika. A folyó
évben született összesen 1134 gyer-
mek, az 1911 évi születéshez viszó-
nyítva 120 gyermekkel született
több. A folyó évben elhalt összesen
762 egyén, az 1911 évihez viszó-
nyítva 110 egyénnel kevesebb halá-
lozott el. Házasságra jelentkezett
összesen 375 pár, az 1911 évihez
viszonyítva 41 párral kevesebb a
jelentkezők száma. Házasságot kö-
tött a folyó évben összesen 312 pár,
az 1911 évihez viszonyítva 64 párral
kevesebb.

— Nükedvelői előadás. Fényesnek
ígérkező nükedvelői előadást rendez
a makói V. körületi Polgári Társas-
kör (Munkácsy-utca 8. sz. a.) az
1913. évi január hó 1. napján este
8 órakor. Színro körül Lukácsy Sán-
dor 3 felvonásos eredeti népszínműve,
a „Verezhajó”. Az előadás sikerét a
szereplők ambíciója és a rendezőség
fáradhatatlan buzgalma biztosítja.
Helyárak: I. hely 1 korona 60 fillér,
II. hely 1 korona 20 fillér, III. hely
1 korona, állóhely 80 fillér. Jegyek
a táncmulatságra is érvényesek. Je-
gyek a kör helyiségében előre vált-
hatók és este a pénztárnál.

— Férjhez menne két elegáns
megjelenésű vagyonos fiatal ur-
hölgy, de férjhez csak azon uri em-
berek közül fognak választani, akik
megfelelő finomságuk és elegán-
ciájukról azzal adnak taubizony-
ságot, hogy minél gyakrabban
megfordulnak a CSILLAG-droge-
riában.

— Táncanfolyam Tisztelettel ér-
tesitem a tánckedvelő fiatalságot,
hogy Tánciskolám 4-ik szezonja
1913. évi január hó 11-én veszi kez-
detét, melyre beiratkozni bármikor
lehet Barcsai-utcai házámban. Tan-
díj 8 korona. Erdely József okl.
táncitanító.

— Meghívó. A makói általános munk-
ás önképzőkör 1913. évi január hó
1-én, azaz újév napján szűjt könyv-
tára javára, a Buza féle vendéglőben
táncmulatságot rendez. Kezdeté este 7
órákor. Belépti-díj személyenként:
férfi 80 fillér, nő 60 fillér, családjegy
3 személyre 2 korona.

— Hagyma bál. A makó és vidéke
hagyma és zöldségtermelőinek egye-
sülete ngos dr. Galambos Ignác pol-
gármester ur védnöksége mellett, va-
lamint dr. Holler György ügyvéd ur
előnklete mellett 1913. évi január hó
5-én, vasárnap este a Korzó-szálloda
éttermében saját könyvtára táncmu-
latságot rendez, melyre a t. közönsé-
get ezuton is meghívja a rendezőség.
Belépti-díj személyenként 80 fillér.
Kezdeté este 7 órákor.

— Az építőmunkások bálja. A makó
szervezett ács és kőműves munkások
1913. évi január hó 1-én, azaz újév
napján a Korona-szálló emeleti disz-
termében Kolompár Béla zenekara
közreműködése mellett saját könyv-
táruk javára zártkörü táncmulatságot
rendeznek, melyre a t. közönséget ez
uton is meghívják. Belépti-díj szemé-
lyenként 1-20 f. családjegy 3 korona
Kezdeté este 8 órákor.

— Adomány. Szakács Gábor városi
képviselő urnak tudomására jutott,
hogy a járandószei állami iskola,
telen a nagy sár miatt megközelít-
hetetlen. Emsőfigyva járda készíte-
tésére 800 téglát és egy kocsi homo-
kot adományozott. Nemes tette hálás
köszönetet érdemel.

Információk, inkassók, kötes kö-
vetelések megváltása, tranzakciók,
fizetésektelen cégek szanálása,
egyezségek financirozása, mora-
toriumok kieszközlése és megállá-
podások létesítése a hitelezők
meglátogatása kapcsán. LLOYD
HITELVEDŐ EGYESÜLETE BUDAPEST,
Andrássy-
ut 24. Telefon 177-45, 42-43, 119-II. Sürgőnyolm:
Lloydibus. — Közbizalom díjaztatnak.

Sonkovics adóügyi tanácsost visszahelyezték.

Az alispán leirata a városhoz.

Pár nappal ezelőtt részletesen foglalkoztunk Sonkovics János adóügyi tanácsos ügyével, kit a vármegye alispánja hivatali állásától felfüggesztett, de a közgyűlés által kiküldött bizottság kérelmére, mint megírtuk, az alispán megígérte, hogy Sonkovics Jánost visszahelyezi és ellene a fegyelmi vizsgálatot lefolytatja.

A képviselőtestület írásban is kérelmezte az alispánnál Sonkovics János visszahelyezését. E kérelemre ma érkezett a városhoz, az alispán leirata, mely a következő:

Polgármester urnak

Makó.

Utalással folyó évi december hó 28 án 18967 szám alatt kelt jelentésére s a város képviselőtestületének 579 közgyűlési szám alatt kelt határozatában kifejtett kérelemre, folyó december hó 21-én 14228 szám alatt kelt határozatának azon részét, amelyben a fegyelmi eljárás megindításával egyidejűleg Sonkovics János adóügyi tanácsost állásától is felfüggesztettem s ellátását addig élvezett illetményének felében állapítottam meg, hatályon kívül helyezem s a határozatnak a fegyelmi eljárásra vonatkozó részének érintetlennül hagyásával, Sonkovics Jánost állásába visszahelyezem s elrendelem illetményének folyóvá tételét.

Ismétlen hangsúlyozom, hogy a felfüggesztés mellőzését csakis a képviselőtestületnek kifejtett óhajára teljesítem, ennek ama kijelentésére, hogy eljárásának következményeivel számol és annak teljes tudatában van és hogy a felfüggesztés mellőzéséért az erkölcsi felelősséget vállalja, utasítom, hogy ezen rendelet értelmében haladéktalanul járjon el és tett eljárására jelentést tegyen.

Makó, 1912. évi december 29.

Hervay,
alispán.

Talált hulla az országúton.

Egy makói kőmíves hirtelen halála.

Ma délután nagy ijedséget okozott a makói határban az ugynevezett Kishegyben járó között egy ember halála ki arccal a földre bukva feküdt a földön.

Azok, kiknek utjuk arra vezetett, először azt hitték, hogy az italtól megbódult ember alussza a földön mámorát. Később némelyek szölongatni kezdték, melyre a földön fekvő ember nem válaszolt. A bátrabbak felakarták emelni ekkor vették észre, hogy a szerencsétlen ember halott.

Ebben a pillanatban többen verődtek össze a körül és bár semmiféle külső erőszak nyomaira a hullán nem akadtak mégis kezdetben mindenki bűncselekményre gondolt, de a hullát még nem ismerte senki.

Az esetről azonnal jelentést tettek a rendőrségen, honnan Csala Károly rendőrkapitány Paku Imre dr városi főorvos Hubert Mihály dr. városi orvos és Szobonya Miklós vizsgálóbíró társaságban a helyszínre sietett hol első sorban meg-

állapították, hogy az illető Tóth István Kelemenhídi 35 éves kőmíves.

Az orvosi vizsgálat pedig megállapította azt, hogy a szerencsétlen embert szívbaj ölte ki már régen szívbajos volt és ma délelőtt mielőtt a szőlőbe rózsáért ment volna feleségének erős szívfájdalmáról panaszkodott.

Mint hogy bűncselekmény esete fen nem forgott, a hatóság a hulla eltemetéséhez megadta az engedélyt.

A hirtelen halállal kimúlt kőmíves feleségén kívül egy kiskorú gyermek siratja.

IRODALOM.

A magyar helyesírás szótzra és szabályai.

Minden írással foglalkozó ember érzi a szükségét egy olyan szótárnak mely az irodalomban és az üzleti életben használt minden szóinak írásmódját magyarázza. Ilyen munkát magyarban még nem volt. Most van nyomás alatt fenti című közel 400 oldalas mű, mely az összes magzsa és a nálunk használatos idegen szokat a jelentés magyarázatával közli. Mintegy 200.000 szóalak mellett a helyesírás körébe vágó minden kérdést magyaráz, a helytelket és kerülendő szólamokat és szokat föltüntet. Azonkívül sok oly cikket tartalmaz a könyv, melyek az írással foglalkozók által nélkülözhetetlenek, mint a címek a számnévek és származékaik írásmódja a helységnevek helyragozása stb. A könyv január hó közepén jelenik meg. Bontó ára 5 K. Olvasóink azonban féláron kapják, ha megrendeléseiket január hó közepéig a szerző címére Horváth Endre Kispeszt Bátor u 48- szám beküldik. Három példányig való rendelésnél a szállítási költséget a rendelő azonfelül rendelésnél a szerző viseli. Gyűltöknek minden tíz példány után egy útszletet példányt küld. Tessenek mintalenyomatot és gyűjtőívet kérni.

Vendégeimnek és ismerőseimnek ezuton kívánok boldog újévet.

Ligeti Róbert,
a Korzó-kávéház tulajdonosa.

Tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kíván

Kiss Lajos
kereskedő.

Tisztelt vevőimnek és jóakaróimnak boldog újévet kívánok.

Kis Jakab Erzsébet
fehérkenyér sütő.

Boldog újévet kíván vendégeinek

Mayer Károly
fürdő.

Boldog újévet kíván vendégeinek

Weisz Jenő,
az Othron-kávéház tulajdonosa.

Tisztelt megrendelőimnek és jó ismerőseimnek ez uton kívánok az újév alkalmából minden jót.

Márton Dávid
szabó.

Boldog új évet kíván tisztelt vevőinek és jó barátainak özvegy Gyurik Lajosné.
dísztemetkezési vállalkozó.

Ezuton kívánok boldog új évet tisztelt vevőimnek és jó barátainak.

Joó Imre,
lisztelárusító.

Boldog új évet kívánok jó barátainak, valamint összes jó ismerőseimnek.

Bittó Gyula,
kalaposmester.

Boldog újévet kívánok vevőimnek, ismerőseimnek és vendégeimnek.

Csávás János
halkereskedő és italmérő.

Tisztelt vevőközönségének ezuton kíván boldog újévet Schwarcz Testvérek utóda cég Schwarcz L. Lajos.

Nagyrabecsült vevőimnek ez uton kívánok boldog újévet.

Skopál Ödön,
üveg és porcellán kereskedő.

Az újév alkalmából ezuton kívánok tisztelt vevőimnek minden jót.

Kovács Károly
kereskedő.

Tisztelt vevőimnek és jó ismerőseimnek boldog újévet kívánok.

Szalóky Sándor,
főtéri kereskedő.

Boldog újévet kíván vevőimnek

Hévési József.

Vevőinek s vendégeinek boldog újévet kíván

Buza István
vendéglős.

Vendégeinek boldog újévet kíván

Stolcz Vilmos,
borbély és fodrász.

Tisztelt vendégeinek boldog újévet kíván

Kemény Béla,
a „Korona“ tulajdonosa.

Tisztelt vevőimnek boldog újévet kívánok.

Özv. Weiszberger Miksáné.

**Ügyes leányok
fizetéssel lapunk
nyomdájába felvé-
tetnek.**

Kawa-Santal Kapszulák kitűnő szer húgycsőfolyás, kankó, herelob, hólyag-hurut és idült fehér-folyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill. Ehhez egy fecskendező tűreiknek vagy nőeknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmúlhatatlan hatásu testszaggyógyásknál, reuma, csusz-, fej-, fogfájásnál és bőrvizketegségénél. 1 próba üvegcsé 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 f.

Skribanek K. M. gyógyszerháza a „Kereszt“-hez.
Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

==== Viszontelárusítók jól fizetve. =====

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-téle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bárnyyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használnak. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjegygyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerháza-ban szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Nincs többé gyomor-fájás

A szabadalmazott

Kakukfűkóserü

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszűntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, élétet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan háairatbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Boreladás.

Saját termésű tárnoki

boraimat

árusítom, nyílt edényben literenként 60 fillérért. Hektóliter vételnél árkedvezmény adatik. Tisztelettel Kocsis Sándor, Hajnal-utca 2. sz.

Óvás!

Nem fele meg a valóságnak Kucses Károly cég azon közleménye mintha a Sack Rudolf féle tükörcsél ekék csak ő nála kaphatók, mert ezeket gyári árban be lehet szerezni. Glück Samu gépraktárában is.

Magyarcsanád határán a csigai vasúti órház mellett kilenc és félhold szántó föld bármily növény alá egy, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kecskeméti Károlynénál Makón, 2537. szám. alatt

Eladó svájci tehén.

Joó Sándornak Nagymajláton 169. sz. alatt egy Svájc-ból hozatott hasas 4 éves tehene kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal a helyszínén.

Eladó ház

melyben jelenleg is vendéglő van, új téglá épület, villanyvilágítással szép kerthelyiséggel, valamint tekepályával, adómentes olcsó nagyobb kölcsönnel, azonnal eladó. A megvételhez kevés készpénz kell. Bővebbet Makón, a svábpiactéren, a Kossuth-vendéglőnél. Gerzanics-házban.

20 darab egy és fél éves sertés

van eladó a földéaki rétben özv. Harkó Péternénél.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre 14 Kor.
Félévre 7 Kor.
Negyedévre 3 K 50 fill

Iritz Sámuel özv. cég

ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K
Valódi törköly	2.4k "
„ 5 éves kajszin barack	3.— "
„ 8 „ „ „	4.— "
„ 10 „ „ „	5.— "
„ 5 „ „ „	3.— "

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Ma este a Korzó-kávéházban nagy

tombola-estély

lesz, melyen a legszebb ezüst tárgyak lesznek kisorsolva s megtekinthetők Erdős Pál és társa kirakatában.

Friss csapolású Salvátor sör minden időben kapható

Eladó cserépszin

A Kis-Ujhegyben levő cserépszin eladó vagy haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet

Báló Györgynél

Sirkert-utca 69. szám alatt.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika kor.-tól 20 feljebb. ényképes árjegyzék ingyen.

„Styria-Universal” Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálú pamutot ugyanazon gépen

Árjegyzék ingyen. — Részletre is Styria-Kötőgépgyár, GRÁZ. III.
Képviselek kerestetnek.

Legjobb asztali borok
és mindennemű különleges borok kis és nagy mértékben Iritz Sámuel özv. cégnél kapható

Nyomdánkban egy tanulóleány

fizetéssel felvétetik.

Ez a „MUKI” művész.

Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wagner a „Hangszer-Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

Legujabb!**Ha hegedülni**

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangú, domboru hegedűt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Megérkezett

1000 darab női füző, kitünő minőség és legdivatosabb fazon, darabja

1 koronától 5 koronáig.

Alkalmi áruház.

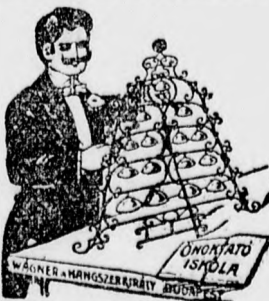
A Kossuth-szoborral szemben.

Ujdonság!**Tündérharangok.**

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüst-fémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 koronára

Wagner Hangszer-Király országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt

Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

A hölgyközönség figyelmébe!

Őszi és téli divat ujdonságok, női és leány felöltők, bársony és plüss kabátok, szőrméivel bélelt rövid és hosszú kabátok, kész kosztüm különlegességek, elegáns utcai és fogadó ponyolák, női aljak, bluzok, alsók, szőrme boák és muffok, leány ruhák, női és gyermek fe-

MAKÓ. hárneműek FÖTÉR.

Király Lajos áruházában

legjutányosabban szerezhetők be.

Csak ujévig! Ritka alkalom!

Van szerencsém tudatni, hogy társam: Kocsis ur, barátságos megegyezés folytán, kilépett üzletünből s az eddig Kocsis és Skopál cég alatti üzletet ezentul saját cégem alatt egyedül én vezetem.

Ajánlható cikkeim: Villamos csillárok, asztali-, fali-, függő-petroleumlámpák, ótkező-, kávé- és teás készletek, mosdó-készletek, alpacka- és diszmű-árak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruimnak eddigi, elismert olcsó árait

mélyen leszállítottam s ujévig mindenki mesés olcsón vásárolhat üzletemben.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Mivel ezen árleszállítás csak ujévig tart, saját érdekekben áll mindenki, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja.

Szíves támogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Makó, Fötér (Böhm-ház).

Skopál Ödön,

üveg- és porcellán kereskedő.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

LEKISMERTEKES MUNKÁK.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet újévtől kezdve Fötér, Breuer-féle gyógyszerár mellé helyeztem át.

Dus választék **ÓRAKBAN ÉS**

ÉKSZEREKBEn, valamint látszer-

ekben. Javítások jutányos árban elfogadtatnak. Órák és ékszerek eladása jótállás mellett történik.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem. Tisztelettel **BUCSEK MIHALY** órák, ékszerész és látszerész.

Szolid hisztóriák.

Saját szerkezetű láncoskutat készítése felelősséggel.

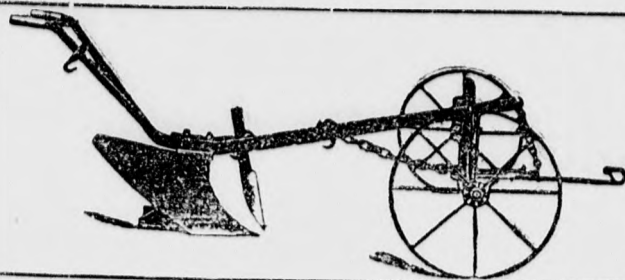
Gépek javítását, átalakítását a legmodernebb szerszámok segítségével a legpontosabban és legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett eszközöl:

Gulácsi János vasipartelepe és **Makó,** gazd. gépraktára

Dessewffy-tér 31. szám. (Ludpiac.)

Telefonszám 50. Telefonszám 50.

Autogén hegesztés és vágás!

Telefon-
szám:
126.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat**

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirneves Bächer-féle tüköracél kormánynyal ellátott - mindenféle nagyságban - **ekét** szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bárminő nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsátom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu 428 kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavág, répavágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű **Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,**

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utolérhetetlen tökéletességükkel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy kereslet. **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nekem örvendenek. nem ismert és kitűnően bevált

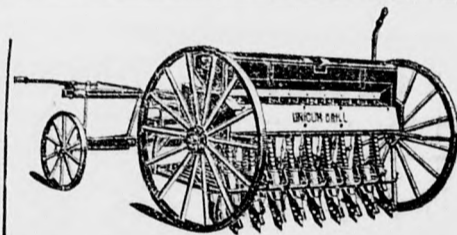
Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását - a legbiztosabb áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. - **LEGUJABB!** Léghűtéses (vizhűtés nélküli) **MOTOR,** egyszerű, veszély nélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is - tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-tér 20. sz.

A valódi Kölni-víz makói főraktára.

CSILLAG DROGUERIA

Makó, Piactér, Kasznárak.
Gyógyáru raktár.

Aether. Benzin. Glycerin. Vaseline. Kámfor. Sósav. Kénsav. Salétromsav. Szalmiáksó. Borax. Timsó. Panamagyökér. Dalmát rovarpor. Heyden-salicil (Deka 6 fill.

Tengeri só kilója 44 fillér. Angol szóda vegyítiszta kgr. 1'20

Kenmáz kilója 1 kor. 20 fill. Csukamájolaj 1'20

Bel- és külföldi különlegességek.

Nestle. Hydram. Infantina Pnespatone. Kufe. e. Bendo p és Van Houten Cacao. Gerbaud csokoládé. Tejucokor.

BOROLIN **LYSOFORM** **PETROL**

szappan szesz és só 50 fill. 70 fill. és 1'40 hajszes 50 fillér.

Kalodont. Kalogen. Thymol 50 fill. Odol 1'90 és 1'10. Odontin 1'20. Trex-fogpor. Diana sósborszesz és egyéb Diana készítmények.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas

Manikür és parfümcasetták, francia szappanok és parfümök. Manikür-alkatrészek. Fésűk. Kefék. Gilote borotváló készülék. Tea, rum- és likőressenciák. Háztartási cikkek, mosóporok 25 fillér. Vashall 25 fill.

Irrigator 1 és fél literes első minőség 4 korona.

OSZ HAJ fiatal színének visszaadására hajfíjtó 1 és 2 kor.

Hajhullás elleni szer 1 és 2 korona.

FOG- és szájpótlásra szájjvíz 70 fill. fogpaszta 50 fill.

Dralle illusio: Ibolya. Gyöngyvirág. Orgona. Rózsa. Naráis. Orchidea. Szegfű. Heliotrop. **stra.**

Csillag crème 1 korona

Csillag-powder 1 korona.

Csillag-szappan 70 fill. ingyen minta.

Tejkrém szőlő cseztőlold 20 fillér. dobozokban

Tejkrém-pánder 20 fill.

Tejkrém-szappan 20 fill.

Figyelem!

Sokba kerül a mosás annak aki kézzel mos. Főnyereményt csinál és egészségét biztosítja, aki alant cégnél vásárolt mosógépen mos. Minden háznál szükséges ez és ezért legalkalmasabb

karácsonyi, újévi, névnap és nászajándéknak
Vételkötelezettség nélkül mindenkor megtekinthető

HALÁSZ Á., gépraktárában Makón.

Mindenféle vidékre szállítás.

SZABOTT ÁRAK!**KEDVEZŐ ALKALOM!**

Értesitem a n. 6. közönséget, hogy az újévi leltárt megkezdtem s a tulsufolt raktár könnyebb felvétele miatt mindenféle rőfös áruk, ugymint

selyem, szövet, posztó, vászon, kanavász, barchet, berlini- és posztó kendők, paplanok, szőnyegek, stb. nagy

árengedménnyel árusítatnak.

Számos látogatást kér tisztelettel

Maradékok félárban! **TAMÁS MIHÁLY,**
rőföskereskedő. Makó. Ludpiac.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

LEGUJABB

őszi és téli

RAGLÁNOK

legdivatosabb posztó és plüss kabátok, mindenfajta szőrme boák és muffok

a legegyszerűbből a legfi-

nomabb kivitelig. Bakfisch és gyermekfelöltő Bluzok, aljak pongyolák és kosztümök nemkülönbön női fehérneműek dus választékban olcsó szabott áron kaphatók

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

Eladó ház. Honvédban, az orosz temető háta megett a Türr-utcában levő 1. sz. alatti teljesen újonnan épített öt öles, cseréptető, nagy eresztelű biró

ház,

kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Azonnal bele lehet költözni.

Dr. Süsz Ferenc

nőorvos, Eötvös-utca (Kis-zsidó-utca) 5. sz. a. (az új zsidó templom mellett) lakik és rendel.

Telefon szám 145.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola” rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országszerte legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérteni, eladni, bérbeadni, bármit is mertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancok felvétetnek a kiad hivatalban.

Nem szabad, de hogy szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játszva az eredeti „Eufon” tölcsernékül beszélgőp, mely legújabb dupla kottával csak 40 korona

WÄGNER „Hangszer-király”

nál BUDAPEST, József-körút 15-1.

Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wágner a „Hangszer-király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. z. Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre

Ujdonság!**Csodaréztrombita!**

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűvel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal csak 6 kor.

Wágner „Hangszer Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút.

fényképes hangszerárjegyzék ingyen. — Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra